

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๒

วันที่ ๒๑ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นายณัฐพร โตประยูร ผู้ร้อง
พรรคอนาคตใหม่ ที่ ๑ นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ที่ ๒
นายปิยบุตร แสงกนกกุล ที่ ๓
และคณะกรรมการบริหารพรรคอนาคตใหม่ ที่ ๔ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

นายณัฐพร โตประยูร ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙
สาระสำคัญตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าพรรคอนาคตใหม่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ผู้ถูกร้องที่ ๒
นายปิยบุตร แสงกนกกุล ผู้ถูกร้องที่ ๓ และคณะกรรมการบริหารพรรคอนาคตใหม่ ผู้ถูกร้องที่ ๔
ใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ โดยผู้ถูกร้องทั้งสี่กระทำการ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดทะเบียนจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ ซึ่งมีผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นหัวหน้าพรรค ผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นเลขาธิการพรรค และผู้ถูกร้องที่ ๔ เป็นคณะกรรมการบริหารพรรค ในการขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้เสนอข้อบังคับพรรคในหลายข้อที่มีถ้อยคำว่า “หลักประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ” แต่ไม่มีถ้อยคำว่า “ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ซึ่งแตกต่างจากพรรคการเมืองอื่น แสดงให้เห็นว่าข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีข้อความส่วนใดที่ยอมรับถึงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งข้อบังคับพรรคดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิด พฤติการณ์ และการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่แสดงความคิดเห็นปรากฏตามสื่อมวลชนและสาธารณชนที่ผ่านมา เช่น กรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นนายทุนของเว็บไซต์และนิตยสารฟ้าเดียวกัน การให้สัมภาษณ์นิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ฉบับประจำวันที่ ๑๖ - ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓ เกี่ยวกับการสนับสนุนการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และการพบปะนิสิตนักศึกษาและประชาชน ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยประกาศจะทำภารกิจของคณะราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๕ ให้สำเร็จ กรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้แสดงความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ ในงานเสวนา เรื่อง เสรีภาพนิสิตนักศึกษาในพระปรมาภิไธยที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ได้เสวนาในหัวข้อเรื่อง การเมือง ความยุติธรรม สถาบันกษัตริย์ เป็นต้น ดังนั้น ข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ (๑) ที่บัญญัติให้ข้อบังคับของพรรคการเมืองต้องไม่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และต้องไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่จึงมีเจตนาที่จะล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

๒. นโยบายพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕ (๓) เนื่องจากการแถลงนโยบายพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้แสดงความคิดเห็นให้ลงนามสัตยาบันธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ข้อ ๗ (๑) วรรคสอง ที่กำหนดว่า “... ตลอดจนดำเนินการและอนุวัติการตามข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งหลายที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน” แสดงให้เห็นถึงเจตนาของผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่อยากให้มีการลงนามเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ต้องการลดบทบาทของพระมหากษัตริย์ อีกทั้งนโยบายพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ข้อ ๗ (๑) วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า “พรรคอนาคตใหม่

มุ่งแก้ปรับปรุงรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และสถาบันการเมืองทั้งหลายให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญและสิทธิมนุษยชน ในการนี้ จำเป็นต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ...” แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องทั้งสี่มีความมุ่งมั่นในอุดมการณ์ล้มล้างการปกครองระบอบกษัตริย์ ซึ่งนำมาสู่นโยบายพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕ (๓) ทำให้ข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ (๑) (๒) และ (๓) ถือได้ว่าเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ (๑) และ (๒)

๓. การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กำหนดให้ใช้สัญลักษณ์ของพรรคที่มีลักษณะสามเหลี่ยมด้านเท่ากลับหัว ซึ่งมีความเหมือนกับสมาคมอิลลูมินาติ โดยเชื่อกันว่าสมาคมดังกล่าวอยู่เบื้องหลังการล้มล้างการปกครอง ระบอบกษัตริย์ของหลายประเทศในทวีปยุโรป เมื่อพิจารณาประกอบกับพฤติการณ์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่มีแนวนโยบายยึดถือปรัชญาความคิดขององค์กรดังกล่าว เช่น ล้มเลิกการกราบไหว้เคารพครูอาจารย์ ตามประเพณี ล้มเลิกการยึดของคนไทย ไม่ต้องหมอบกราบพระเจ้าองค์ไหน และล้มเลิกการอุปถัมภ์ทุกศาสนา ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงเป็นพรรคการเมืองที่เป็นอันตรายต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

การที่ผู้ถูกร้องทั้งสี่ออกข้อบังคับ นโยบาย และตราสัญลักษณ์ รวมถึงการหาเสียง การปราศรัยในการเลือกตั้ง การให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และแนวคิดที่ผ่านมาของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และผู้ร้องได้ใช้สิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง แล้ว แต่อัยการสูงสุดไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ดังนี้

(๑) ข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นโมฆะ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ (๑)

(๒) ผู้ถูกร้องทั้งสองซึ่งกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

(๓) มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติมกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองมีพฤติการณ์ แนวคิด ทศนคติ คลั่งไคล้ปรัชญาตะวันตก เป็นขบวนการปฏิวัติที่นิยมที่มองว่าการดำรงอยู่ของสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างที่เป็นมาโดยตลอดในสังคมไทยไม่สามารถไปด้วยกันได้กับการเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มีแนวคิดที่ต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมไทย ดังเห็นได้จากที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้สัมภาษณ์ในหนังสือโพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊กส่วนตัวและการร่วมเสวนาบนเวทีต่าง ๆ ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้โพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊กส่วนตัว และแสดงความคิดเห็นปรากฏตามสื่อมวลชนต่าง ๆ และผู้ถูกร้องที่ ๔ โดย นางสาวพรรณิการ์ วานิช โฆษกพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้โพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊กส่วนตัว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบแล้ว เป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ซึ่งผู้ร้องได้ใช้สิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง แล้ว แต่อัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสาม ที่ผู้ร้องจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ จึงมีคำสั่งรับคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้ผู้ถูกร้องทั้งสองยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องทั้งสองยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

๑. ผู้ร้องไม่ใช่ผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง เนื่องจากการกระทำของพรรคการเมืองอันเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น เป็นกรณีที่พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งในการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๒. กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ปรากฏถ้อยคำว่า “ระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” โดยใช้ถ้อยคำว่า “หลักประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ” แทนนั้น
ผู้ถูกร้องทั้งสี่ชี้แจงว่า ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นหลักการที่เป็นอัตลักษณ์
ทางรัฐธรรมนูญไทยทุกฉบับ และเป็นหลักการที่ดำรงอยู่มาแต่ครั้งเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕
ไม่ว่าจะมีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษรเขียนไว้อย่างชัดแจ้งหรือไม่ก็ตาม โดยสถาบันพระมหากษัตริย์
เป็นศูนย์รวมจิตใจของชนชาวไทย ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบบกฎหมายไทย
จึงไม่อาจมีความหมายเป็นอย่างอื่นนอกจากระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทรงเป็นที่เคารพสักการะของปวงชนชาวไทยจวบจนนิรันดร์
เป็นหลักการที่ไม่อาจถูกละเมิดหรือแก้ไขได้ เพราะฉะนั้น ข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ใช้คำว่า
“หลักประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ” ย่อมหมายถึง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุขเท่านั้น

นอกจากนี้ ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นไปตามแนวคิดของผู้ถูกร้องที่ ๒
ดังปรากฏตามข่าวสื่อมวลชนว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นนายทุนของเว็บไซต์และนิตยสารฟ้าเดียวกัน ผู้ถูกร้องที่ ๒
ชี้แจงว่า ตนเคยออกทุนประเดิมเพียงครั้งเดียวให้กับบรรณาธิการสำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกันในตอนเริ่มต้นกิจการ
โดยไม่เคยเข้าไปก้าวำยครอบงำการบริหารงานและสำนักพิมพ์ดังกล่าวไม่เคยถูกตรวจสอบดำเนินคดีอาญา
ในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ส่วนเว็บไซต์ฟ้าเดียวกันเป็นกระดานสนทนา
บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเช่นเดียวกับเว็บไซต์อื่นซึ่งมีการควบคุมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และปัจจุบันเว็บไซต์ดังกล่าวได้ปิดตัวลงแล้ว สำหรับการให้สัมภาษณ์
นิตยสารมติชนสุดสัปดาห์และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจคณะราษฎรนั้นก็มิใช่การล้มล้าง
สถาบันพระมหากษัตริย์แต่อย่างใด เพราะภารกิจของคณะราษฎรมีความมุ่งหมายให้ประเทศไทย
มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเกี่ยวกับนโยบายพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องทั้งสี่ชี้แจงว่า นโยบายพรรค
ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีข้อความใดที่บ่งบอกว่าผู้ถูกร้องทั้งสี่มีความมุ่งมั่นในอุดมการณ์ล้มล้างการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่เป็นการนึกคิดของผู้ร้องทั้งสิ้น ส่วนการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ผู้ถูกร้องทั้งสองยืนยันว่าในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะต้องไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติรัฐธรรมนูญในหมวดพระมหากษัตริย์

นอกจากนี้ ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นของผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ให้ลงนามสัตยาบันธรรมนูญกรุงโรมนั้น ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ชี้แจงว่า ธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้ผู้ก่ออาชญากรรมร้ายแรงที่สุดถูกปลดปล่อยไปโดยไม่ได้รับการลงโทษ เป็นการยับยั้งการก่ออาชญากรรมร้ายแรงที่อาจจะเกิดในอนาคต ส่งเสริมความยุติธรรมในระดับสากล และเสริมความยุติธรรมของรัฐภาคี ไม่ใช่การลดทอนความคุ้มกันประมุขแห่งรัฐหรือเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองของประเทศไทยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง แต่อย่างใด

๔. กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเกี่ยวกับสัญลักษณ์พรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องทั้งสองชี้แจงว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ใช่สมาชิกขององค์กรตามที่กล่าวอ้าง และผู้ร้องก็ได้แสดงพยานหลักฐานที่แน่ชัดถึงการมีอยู่จริงขององค์กรดังกล่าว รวมทั้งผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่เคยมีนโยบายใด ๆ ตามที่กล่าวอ้าง

๕. กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องทั้งสองมีพฤติกรรม แนวคิด ทักษะคติ คลั่งไคล้ปรัชญาตะวันตก เป็นขบวนการปฏิวัติขั้วซ้าย และมีแนวคิดต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมไทย ผู้ถูกร้องทั้งสองชี้แจงว่าได้กระทำการหรือมีพฤติกรรมใด ๆ ที่ต่อต้านสถาบันพระมหากษัตริย์หรือต้องการที่จะล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ข้อกล่าวอ้างดังกล่าวเป็นการนึกคิดไปเองของผู้ร้อง ส่วนการโพสต์ข้อความที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าเป็นการกระทำของ นางสาวพรรณนิการ์ วานิช นั้น ข้อเท็จจริงดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงเวลาก่อนที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ จะก่อตั้งเป็นพรรคการเมือง การกระทำดังกล่าวจึงไม่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องที่ ๑

ผู้ถูกร้องทั้งสองชี้แจงมิได้กระทำการอันเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ขอให้ศาลวินิจฉัยยกคำร้องและจำหน่ายคดี

ผู้ร้องยื่นคำคัดค้านคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องทั้งสองพร้อมเอกสารประกอบ สรุปได้ว่าการยื่นคำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายทุกประการ กรณีที่ผู้ถูกร้องทั้งสองชี้แจงว่าหลักประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ ย่อมหมายถึงระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น

เป็นการกล่าวอ้างโดยปราศจากเหตุผลที่จะรับฟังได้ สำหรับกรณีการลงนามสัตยาบันธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศนั้น ผู้ร้องกล่าวอ้างว่ามีหลักฐานที่ยืนยันข้อสรุปจากคณะกรรมการต่างประเทศวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ มีความเห็นพ้องกันว่าประเทศไทยไม่มีความจำเป็นที่จะต้องลงนามสัตยาบันธรรมนูญกรุงโรมดังกล่าว และการที่ผู้ถูกร้องทั้งสี่ยืนยันว่าในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จะไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในหมวดพระมหากษัตริย์นั้น มีความขัดกันกับพฤติการณ์การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่ ส่วนกรณีการเป็นสมาชิกของสมาคมอิลลูมินาติเป็นเพียงการเปรียบเทียบพฤติการณ์การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่กับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของสมาคมดังกล่าวเท่านั้น

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำคัดค้านคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงไม่ทำการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง และกำหนดประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย ประเด็นเดียวว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำคัดค้านคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบ ปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จดทะเบียนจัดตั้งผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ โดยมี นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นหัวหน้าพรรค นายปิยบุตร แสงกนกกุล ผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นเลขาธิการพรรค และผู้ถูกร้องที่ ๔ เป็นคณะกรรมการบริหารพรรค

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำความผิดดังกล่าวได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญา

ต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง” บทบัญญัติดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นมาตรการปกป้องคุ้มครองระบบการปกครองของประเทศให้เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกำหนดกลไกในการดำเนินการในกรณีมีการฝ่าฝืน โดยเฉพาะความในวรรคหนึ่งได้บัญญัติเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ มาตรา ๓๕ และบัญญัติทำนองเดียวกันในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ อันเป็นบทบัญญัติที่วางหลักการเพื่อปกป้องคุ้มครองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่วนความในวรรคอื่น ๆ ได้บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖๓ และบัญญัติทำนองเดียวกันในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ เป็นบทบัญญัติเพื่อให้สิทธิผู้ที่ทราบว่ามีกรกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร้องต่ออัยการสูงสุดและร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๙ ได้บัญญัติเพิ่มเติมถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องสามารถยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเองได้ ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง ดังนั้น บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จึงเป็นหลักการสำคัญที่มุ่งหมายให้ชนชาวไทยทุกคนมีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองและพิทักษ์รักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพร มิให้ถูกล้มล้างหรือเซาะกร่อนบ่อนทำลายไปโดยไม่ชอบ โดยให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ตรวจสอบและมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำที่มีชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง เสียก่อนที่การกระทำนั้นจะบังเกิดผล โดยสภาพจึงเป็นมาตรการในการป้องกันไว้ล่วงหน้า เพื่อจะได้มีโอกาสตรวจสอบและวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำที่จะเป็นอันตรายต่อระบบการปกครองของประเทศมิให้เกิดขึ้นได้ แต่การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งให้เลิกการกระทำที่อาจเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้นั้น การกระทำดังกล่าวจะต้องไม่ห่างไกลจนเกินเหตุตามสภาพการณ์ที่ปรากฏแก่วิญญูชนส่วนใหญ่ในสังคมไทย ทั้งยังต้องกำลังดำเนินอยู่ และยังไม่สำเร็จเสร็จสิ้นไป ศาลรัฐธรรมนูญจึงจะมีคำสั่งให้เลิกการกระทำนั้นได้ แต่ไม่รวมถึงการสั่งยุบพรรคการเมือง เพราะการสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น (๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ...”

เมื่อพิจารณาตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบแล้ว เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการออกข้อบังคับ นโยบาย และสัญลักษณ์ของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง เนื่องจากข้อบังคับ นโยบาย และสัญลักษณ์ของพรรคดังกล่าว มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ (๑) และมาตรา ๑๕ (๒) และ (๓) นั้น เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นการกล่าวอ้างของผู้ร้องว่าข้อบังคับพรรค ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งหมายความรวมถึงนโยบายและภาพเครื่องหมายไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ ซึ่งการออกข้อบังคับของพรรคการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการจัดตั้งพรรคการเมือง อันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมาตรา ๑๓ บัญญัติว่า “เอกสารและหลักฐานที่ต้องยื่นไปพร้อมกับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ... อย่างน้อยต้องประกอบด้วย ... (๓) ข้อบังคับ ...” มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “ข้อบังคับต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และต้องไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ ...” มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “ข้อบังคับอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้ ... (๒) ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง (๓) ... นโยบายของพรรคการเมือง ...” และมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่คำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและเอกสารและหลักฐานที่ยื่นพร้อมกับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองถูกต้องและครบถ้วนตาม ... มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ ... ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

และให้ประกาศการจัดตั้งพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา” จากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากระบวนการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นข้อบังคับพรรค ไปพร้อมกับคำขอด้วย ต่อจากนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจะทำการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ของเอกสารหลักฐานที่ยื่น หากคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและเอกสารหลักฐานที่ยื่น มีความถูกต้องครบถ้วน นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็จะรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และให้ประกาศการจัดตั้งพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษาต่อไป เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นพรรคการเมือง และนายทะเบียน พรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ และมีประกาศการจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว กรณีย่อมแสดงให้เห็นได้เบื้องต้นว่า ข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ (๑) เนื่องจากนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตรวจสอบและได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าปรากฏข้อเท็จจริง ในภายหลังว่าข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ได้ยื่นจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงเป็นหน้าที่และอำนาจของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะรายงานไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาและมีมติให้เพิกถอนข้อบังคับดังกล่าวได้ตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม ซึ่งข้อเท็จจริง ในคดีนี้ทำให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นไม่ ทั้งผู้ถูกร้องทั้งสองก็ได้มีการกระทำอื่นใดนอกเหนือจากการจดทะเบียน จัดตั้งพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องที่ ๑ เพิ่มเติมขึ้นในภายหลังอีก กรณีจึงยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริง เพียงพอที่จะฟังได้ว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

อย่างไรก็ดี การยื่นคำร้องของผู้ร้องนี้ คงเป็นเพียงข้อหวังใจของผู้ร้องในฐานะพลเมือง ที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และระบอบการปกครองของประเทศ เนื่องจากข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ใช้ถ้อยคำว่า “หลักประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนรายการคำประกาศอุดมการณ์

ทางการเมือง ข้อ ๖ วรรคสอง ซึ่งกำหนดว่า “พรรคอนาคตใหม่ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ ...” การใช้ถ้อยคำในข้อบังคับของพรรคการเมืองดังกล่าวควรที่จะให้มีความชัดเจนไม่มีความคลุมเครือแตกต่างจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ที่บัญญัติว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” อันอาจก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างชนในชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ (๓) ได้ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจที่จะพิจารณาและมีมติให้เพิกถอนข้อบังคับนั้นได้ตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม เพื่อป้องกันความสับสนขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น สมควรที่ผู้เกี่ยวข้องจะได้ช่วยกันแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญต่อไป

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้ถูกร้องที่ ๔ มีพฤติการณ์แนวคิด ทศนคติ คลั่งไคล้ปรัชญาตะวันตก เป็นขบวนการปฏิวัติริเริ่ม มีแนวความคิดที่ต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมไทย โดยการแสดงความคิดเห็นในช่วงเวลาต่าง ๆ ทั้งก่อนและหลังการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องที่ ๑ ดังปรากฏตามสื่อมวลชนและสื่อสาธารณชนที่ผ่านมา เช่น การให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชน การแสดงความคิดเห็นต่อหน้าสาธารณชน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และการแสดงความคิดเห็นในช่องทางต่าง ๆ เป็นต้น นั้น เห็นว่า การพิจารณาว่าบุคคลใดจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง จะต้องปรากฏข้อเท็จจริงที่ชัดเจนเพียงพอที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมายและความประสงค์นั้นถึงระดับที่วิญญูชนควรจักอาจคาดเดาได้น่าจะทำให้เกิดผลเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยการกระทำนั้นจะต้องกำลังดำเนินอยู่และไม่ห่างไกลเกินกว่าเหตุ แต่ข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏในคดีเป็นเพียงข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออินเทอร์เน็ต และยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องทั้งสี่มีพฤติการณ์หรือการกระทำตามความคิดเห็นที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด กรณีจึงยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะฟังได้ว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ส่วนกรณีการกระทำอื่นใดของผู้ถูกร้องทั้งสี่จะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นหรือไม่เป็นเรื่องที่ต้องไปว่ากล่าวกันอีกส่วนหนึ่งต่างหากตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสี่ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ไม่เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

นายอนุรักษ์ มาประณีต
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ ภัคดีธนากุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายชัช ชลวร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปัญญา อุดชาชน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ